

Verhaal van de dag

Het asielzoekerscentrum in Katwijk huisvest talloze vluchtelingen uit Centraal Azië, het Midden-Oosten en Afrika die al jaren procederen om een status te bemachtigen. Beeldend kunstenaar en fotografe Patricia Nauta (52) uit Leiden portretteert de kinderen van deze migranten.

Kwetsbare kinderen in beeld

Rajana op zesjarige leeftijd.

Rajana op negenjarige leeftijd.

FOTO'S PATRICIA NAUTA

Chester Vacquier
kunstredactie@leidschdagblad.nl

Leiden * „Het is een kijkje in het leven van een kind dat asielzoeker is”, zegt Patricia Nauta over haar fotoproject. Het is een vervolg van de expositie 'Pardon Kinderen'. Na drie jaar zoekt ze de kinderen nu weer op om te zien of hun situatie is verbeterd.

Het is ironisch. Vorige maand moest ze haar voormalige studio aan de Wassenaarsweg in Leiden verlaten om de Syrische vluchtelingen een onderdak te geven, terwijl de Leidse fotografe met een project bezig is over deze mensen. Desalniettemin beschikt ze nu over een grote ruimte om verder te werken. Nauta's interesse voor migranten gaat verder terug dan de huidige vluchtelingenstroom.

Vriendschappen

„Op de demonstratie 'Vrouwen tegen uitzetting' van kinderrechtorganisatie Defence for Children kwam ik in contact met kinderen die in een asielzoekerscen-

Fotografe Patricia Nauta.

trum verblijven”, vertelt Nauta. „Kinderen die in een situatie zijn beland waar ze zelf geen invloed over hebben. Ze verhuizen van het ene naar het andere centrum. Nieuwe vriendschappen moeten ze al snel verbreken. Daarnaast ontstaat

een leerachterstand.” De fotografe was zodanig gegrepen dat dit het uitgangspunt werd van haar afstudeerproject voor de Fotoacademie in Amsterdam. „Ik probeer de gedrevenheid, de gevoelens en de situatie vast te leggen waarin deze mensen zich bevinden”, vervolgt Patricia Nauta. Dit is nog niet zo makkelijk. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) wil dat geen enkele vluchteling in het asielzoekerscentrum gefotografeerd wordt, ter bescherming van de privacy. Nauta kwam in persoonlijk contact met verschillende gezinnen in Asielzoekerscentrum Katwijk, en bedacht de volgende strategie: „Ik gaf de kinderen een fototoestel waarmee ze hun omgeving konden vastleggen. In combinatie met hun zelfge-

'Ze leven in een eindeloos wachten'

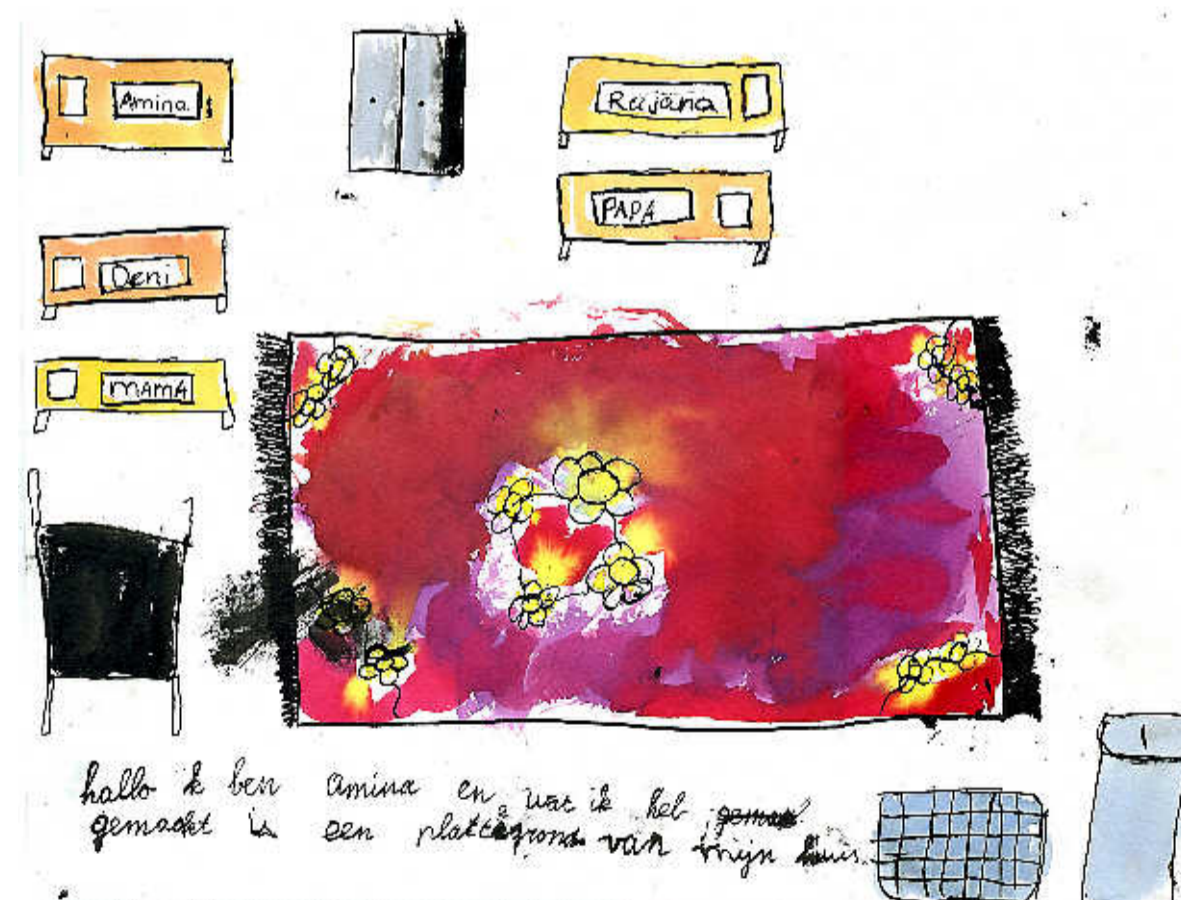
maakte tekeningen en de studioportretten ontstond er een beeldend verhaal van het leven in een asielzoekerscentrum.”

Terughoudend

Toch konden niet alle kinderen meedoen, omdat hun ouders weigerden toestemming te geven. De twaalfjarige Dunja bijvoorbeeld. Samen met broers, zus en ouders vluchtte ze om politieke en religieuze redenen uit Irak. „Juist in zo'n onzekere situatie zijn ouders terughoudend om mee te werken aan mijn project. Dunja en haar gezin zaten toen bijna vijf jaar in een procedure, maar dat was niet lang genoeg om in aanmerking te komen voor een Kinderpardon. Daarom zitten ze er nu, na acht jaar, nog steeds”, voegt Nauta toe. „Ze leven in een eindeloos wachten. Terwijl het Kinderpardon juist is ingesteld snel weer vaste grond onder de voeten te geven.” De meerderheid van de gezinnen die Nauta weer heeft opgezocht, hebben een verblijfsvergunning gekregen. Zo woont de negenjarige Tsjetsjeense Rajana met haar ouders nu in Koudekerk aan den Rijn.

Voetballen

„Vorige week vertelde ze me en-

Tekening van de zus van Rajana van de indeling van hun kamer in het AZC.

thousiast dat ze nu elke dag naar school gaat en na school voetballt tussen de jongens. Fijn om te horen als je beseft dat het gezin vijf keer is verhuisd en negen jaar heeft moeten wachten op een vergunning”, vertelt de fotografe. „Terwijl de gezinnen jarenlang in spanning en onzekerheid verkeren over hun toekomst, groeien de kinderen op

in een onstabiele levenssituatie. Dit resulteert soms in psychische problemen.” Op de foto's is te zien hoe de kinderen in drie jaar tijd zijn veranderd, maar ook hoe hun gezichtsuitdrukking aangeeft hoe ze zich voelen. Een portret is volgens Nauta pas geslaagd wanneer de kwetsbaarheid van het kind tot uiting

komt. „Kinderen zijn daarin opener en onbevanger dan volwassenen. Bij volwassenen is het moeilijker om door het masker heen te prikken.” Nauta's idee is om haar project ook in boekvorm en als documentaire uit te brengen. Hoewel het project nog doorloopt, zijn de foto's nu al te zien op www.patricianauta.nl.

Groots in hun eenvoud

Maandag 23 november, een woeste herfstavond. In de auto op Radio 1 zo'n vreselijke onbenullige terroristenkenner. Ik toets Radio 4 in, de inleiding voor een fantastisch half uur. Een hoosbui van prachtige pianoklanken ondersteund door een wervelend orkest grijpt mij bij de strot. Wat klinkt het tweede pianoconcert van Chopin magistraal. Zo mooi, zo klankrijk, bij vlagen uitdagend, wat gebeurt hier?

Ik zet de auto op de Kanaalweg aan de kant, draai de radio op maximale sterkte. Als op de golven van een ruwe zee word ik meegeslept door de muziek. Wie speelt hier, wie legt zijn alles in dit meesterwerk? Het einde van het concert is bijna daar. Nog een keer beroeren die gevoelige vingers de toetsen, hameren de slagwerkers op hun trommels, zingen de violen. En dan wordt het doodstil in de concertzaal en in de auto. Even maar. Een storm van applaus steekt op en gaat voorlopig niet meer liggen. Ik rijd de Kanaalweg weer op, het applaus zwelt aan en ebt weer weg. Zo gaat het minutenlang door. Wie is deze pianovirtuoos? Voor de Stierenbrug naar Leiderdorp moet ik vijf minuten wachten. Vijf minuten dondert het applaus op en neer. Dan is hij daar voor de microfoon. Lucas Jussen, de oudste van de twee wonderbroertjes doet hijgend zijn verhaal. Hij is overdonderd door het langdurige applaus. „Ettelijke keren heb ik die lange trap van het Concertgebouw op en neer moeten rennen. Wat een avond, dat ik dit mee heb mogen maken. Weet u, dit concert is zo vreselijk toegankelijk”, zegt hij tegen de verslaggever. Weg is ie.

Enkele dagen later was daar de herdenking voor 130 vermoorde mensen op het binneplein van het statige Hôtel des Invalides in Parijs. Half elf, de camera zoomt in op tweeduizend gezindheden. Sereen laat hij ons het verdriet van de gewonden en de familieleden van de

slachtoffers meebelevén. Een enkele simpele houten stoel staat op het plein. Een zwarte auto rijdt voor, president Hollande stapt uit, een kring sterke mannen om hem heen. Waardig schrijdt hij over het plein en gaat op de stoel zitten, knippert continu met zijn ogen. Een beklemmende stilte hangt om hem heen. Heel zachtjes klinken de eerste woorden van het chanson 'Quand on n'a que l'amour', van Jacques Brel. 'Wanneer we alleen maar de liefde hebben' wordt sober en ingetogen gezongen door drie zangeressen met lang zwart sluijk haar en gekleed in lange zwarte jassen.

De ontroering wordt prachtig in beeld gebracht. Hollande vecht tegen zijn tranen. Ondertussen worden op een groot scherm de portretten van de slachtoffers getoond. Een vrouwen- en een mannenstem noemen de namen: Nicole vingt-sept ans, Jean vingt-huit ans, Pascal vingt-neuf ans. Verwoeste jonge levens. Dan spreekt Hollande. „Onze vijand is de haat, met onze liefde zullen wij hun haat overwinnen.” Hij staat symbool voor de onverzettelijkheid van Frankrijk. Dan is daar de Marseillaise, de meesten zijn te geëmotioneerd om mee te zingen.

Nog beklemmender valt daarna de stilte over het plein. Hollande staat op, veegt zijn tranen weg en schrijdt als een ware staatsman naar de auto. 'Quand on n'a que l'amour', voor mij kan alleen de liefde de haat van IS verslaan.

Har's glimlach

De wereld staat letterlijk in brand. We worden immuun voor de wreedheden. Kunnen we nog wel met een glimlach genieten van de kleine juweeltjes die iedere dag voorbij komen? Har Meijer wel. Hij kijkt, luistert en tekent dit kleingoed voor u op.